

REFERAT Udvalget for Regional Udvikling 2014-2017 d. 13-11-2017

Mødedato Mandag d. 13. november 2017 kl. 15:00

Mødested Mødeværelse 5

Mødedeltagere Bo Libergren, V, Karsten Uno Petersen, A , Niels Erik Søndergaard, O, Holger Gorm Petersen, D (Fravær), John Lohff, C, Kristian Grønbæk Andersen, B, Preben Friis-Hauge, V, Carsten Abild, V, Poul Andersen, A, Simon Hempel-Jørgensen, A, Hans Winther, F

Indholdsfortegnelse

Sydtrafiks arbejde med uddannelsesruter.....	3
Opfølgning på Det Gode Liv-strategien: Overdragelse til det nye regionsråd.....	4
Ansøgninger til uddannelsespuljen september 2017.....	6
Høringssvar HF & VUC Fyn.....	9
Opfølgning på uddannelsespuljeprojekter efterår 2017.....	11
Udkast til kulturhandlingsplan 2018-2019.....	12
Partnerskabsaftale vedr. 100-året for Genforeningen.....	14
Vanguard initiativet - status og ny organisation.....	16
Nye analyser.....	18
Nyt fra trafikskaberne.....	21
Eventuelt.....	22
Næste møde.....	23

Punkt 1: Sydtrafiks arbejde med uddannelsesruter

17/31431

Resumé

På mødet præsenteres Sydtrafiks arbejde med uddannelsesruter.

Fra Sydtrafik deltager direktør Lars Berg, afdelingschef Lotte Stensberg (for afdelingerne Plan, Udvikling og HR) og økonom Jørgen Fischer.

Sagsfremstilling

Sydtrafik blev i budgetaftale 2016 anmodet om, at udarbejde forslag til et udviklingsprojekt vedrørende uddannelsesruter for unge uddannelsessøgende med lang transporttid til en uddannelsesinstitution. Med baggrund i tilgængelighedskort udarbejdet af Region Syddanmark (jf. budgetaftale 2017), har Sydtrafik nu for en række mindre byer analyseret hvilke nye ruter, der i størst omfang vil kunne nedbringe den samlede rejsetid for de uddannelsessøgende.

På udvalgmødet den 9. oktober 2017 var der en kort gennemgang af, hvordan Sydtrafik har grebet arbejdet med uddannelsesruter an.

Sydtrafik vil på mødet præsentere deres arbejde.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Til orientering.

Udvalget drøfter sagen på næste møde.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 2: Opfølgning på Det Gode Liv-strategien: Overdragelse til det nye regionsråd

16/14946

Resumé

Det Gode Liv som vækstskaber, regional vækst- og udviklingsstrategi 2016-19, strækker sig fra midten af indeværende valgperiode til midten af næste valgperiode og er derfor knap halvvejs. I forbindelse med overdragelsen til et nyt regionsråd, gør Udvalget for Regional Udvikling status på Det Gode Liv-strategien og giver udvalgets erfaringer og anbefalinger videre til det nye regionsråd.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte den 29. februar 2016 Det Gode Liv som vækstskaber, regional vækst- og udviklingsstrategi 2016-19. Strategien er udarbejdet med input fra en lang række regionale nøgleaktører og i et tæt samarbejde med de syddanske kommuner, der også er medunderskriver af strategien. Syddansk Vækstforum har udarbejdet erhvervsbidraget ligeledes med en bred regional inddragelse.

På udvalgsrådet den 9. oktober 2017, gjorde Udvalget for Regional Udvikling midtvejsstatus over de målsætninger og politiske resultater, der er opnået, samt de kommende og de aktuelle indsatser, der er påbegyndt under vækst- og udviklingsstrategiens aktivitetsområder (bilag 2).

Derudover havde udvalget en første drøftelse af, hvilke anbefalinger og erfaringer om strategi og proces, der er relevante at give videre til det nye regionsråd.

Der er udarbejdet et udkast med udvalgets første tilkendegivelser (bilag 1) som der er mulighed for at supplere.

Udvalgets anbefalinger kan fx vedrøre:

- Måden at inddrage de regionale aktører, herunder kommunerne, på.
- Er det de rigtige indsatser og regionale problemstillinger, der videreføres? Er der nogen, der skal tilføjes eller fjernes?
- Er den fælles aktionsplan og de fire byregionale udviklingsaftaler med kommunerne en god måde at arbejde på?

Opfølgningen på erhvervsbidraget sker i Vækstforum.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget drøfter og supplerer bilag 1, og at udvalgsformanden bemyndiges til, at godkende den endelige version med erfaringer og anbefalinger inden den forelægges regionsrådet.

At udvalget godkender oversigten over gennemførte og kommende indsatser i bilag 2 inden den forelægges regionsrådet.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Udvalget drøftede og supplerede bilag 1. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Udvalget tiltrådte, at udvalgsformanden bemyndiges til at godkende den endelige version med erfaringer og anbefalinger, som forelægges regionsrådet.

Endelig godkendte udvalget, med henblik på forelæggelse for regionsrådet, oversigten over gennemførte og kommende indsatser i bilag 2.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 Udvalgets tilkendegivelser - første udkast

Bilag 2 Gennemførte og kommende indsatser

Punkt 3: Ansøgninger til uddannelsespuljen september 2017

17/36918

Resumé

Der er to ansøgningsfrister til uddannelsespuljen i 2017. Der er indkommet otte ansøgninger til ansøgningsfristen i september 2017, og der indstilles fem projekter til støtte på i alt 12.083.578 kr.

Sagsfremstilling

Uddannelsespuljen anvendes til realisering af mål og indsatser i Syddansk Uddannelsesaftales handlingsplan for 2016-17.

Regionsrådet har tidligere besluttet, at i handlingsplanperioden 2016-17, skal de to årlige ansøgningsrunder være åbne for alle gode projektidéer, der kan bidrage til, at realisere handlingsplanen for 2016-17. Dertil skal der være øget fokus på anvendelsen af eksisterende viden og best practice samt på implementering og forankring af indsatserne i uddannelsespuljeprojekterne.

Der er årligt afsat 20 mio. kr. til uddannelsespuljen, hvortil kommer evt. tilbageløb. I denne anden af to ansøgningsrunder i 2017, er der indkommet otte ansøgninger til ansøgningsfristen den 15. september 2017. Samlet set søges der om 16.485.079 kr.

Ansøgningerne er:

- En digital fremtid.
- Karrierematch: til SOSU-uddannelse og job.
- Passion for at skabe med teknologi.
- Praksisnære projektuger som bro til de videregående uddannelser.
- Projekt Gastrolab.
- Projekt Klimalandmand.
- Uddannelse og Bildung i Grænseregionen.
- Voyager - Fra grundskole til uddannelses- og erhvervsvalg.

Ansøgerne bag hhv. ”En digital fremtid” og ”Projekt Klimalandmand”, har efterfølgende valgt at trække deres respektive ansøgninger tilbage.

Projekterne er først vurderet ud fra, om de lever op til kravene for regionens uddannelsespulje.

Dernæst vurderes det, i hvor høj grad projekterne lever op til kriterierne for regionens uddannelsespulje:

- Projektets forventede effekter på en eller flere af regionens fire målsætninger (se nedenfor).
- I hvilken grad projektet bidrager til at realisere handlingsplanen 2016-17.
- I hvilken grad der sker en implementering og forankring af projektets indsats bredt i organisationen hos parterne.
- I hvilken grad projektet anvender eksisterende viden og best practice.
- I hvilken grad projektet fremmer samarbejdet mellem aktørerne i Syddansk Uddannelsesaftale.
- I hvilken grad projektets leverancer/viden/koncepter formidles og stilles til rådighed for alle aktører i Syddansk Uddannelsesaftale.

Regionens fire målsætninger er følgende:

- 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse.
- 60% af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse.
- 25% skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10.klasse i 2020.
- Andelen, der vælger en science uddannelse, skal stige 20%.

På baggrund af ovenstående og administrationens sagsbehandling vurderes, at nedenstående fem, ud af de tilbageværende seks, projekter alle lever op til uddannelsespuljens krav og kriterier i tilstrækkelig grad, og at de bidrager til at opfylde regionens og Syddansk Uddannelsesaftales handlingsplan:

- Karrierematch: til SOSU-uddannelse og job.
- Passion for at skabe med teknologi.
- Praksisnære projektuger som bro til de videregående uddannelser.
- Uddannelse og Bildung i Grænseregionen.
- Voyager - Fra grundskole til uddannelses- og erhvervsvalg.

Administrationen vurderer, at "Projekt Gastrolab" ikke i tilstrækkelig grad lever op til uddannelsespuljens krav og kriterier.

Der henvises til bilaget for en nærmere gennemgang og præcisering af de enkelte indstillinger.

Såfremt indstillingerne på projekterne følges, og alle fem ansøgninger får tilsagn om støtte, vil der være bevilget støtte for 12.083.578 kr. fra uddannelsespuljen i september 2017. Dermed vil det samlede bevilgede beløb for 2017 være 24.800.609 kr.

Indstilling

Det indstilles:

At ansøgningen "Karrierematch: til SOSU-uddannelse og job" modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje på 2.817.203 kr.

At ansøgningen "Passion for at skabe med teknologi" modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje på 3.333.972 kr.

At ansøgningen "Praksisnære projektuger som bro til de videregående uddannelser" modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje på 1.698.386 kr.

At ansøgningen "Uddannelse og Bildung i Grænseregionen" modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje på 2.610.573 kr.

At ansøgningen "Voyager - Fra grundskole til uddannelses- og erhvervsvalg" modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje på 1.623.445 kr.

At ansøgningen "Projekt Gastrolab" modtager afslag om støtte fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje.

Administrationen vil tage kontakt til den ansøger, der modtager afslag, med henblik på afklaring af fremtidige projektmuligheder under Region Syddanmarks Uddannelsespulje.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - vurdering af ansøgninger

Punkt 4: Høringssvar HF & VUC Fyn

17/36920

Resumé

DOF Lillebælt og Lær Dansk Fyn har ansøgt HF & VUC Fyn om driftsoverenskomst i hhv. ordblindeundervisning (OBU) og forberedende voksenundervisning (FVU). Ifølge bekendtgørelsen skal regionsrådet høres ved indgåelse og opsigelse af driftsoverenskomster på FVU- og OBU-området.

Sagsfremstilling

FVU og OBU udbydes af de 6 VUC-centre i regionen samt deres driftsoverenskomstparter. FVU og OBU er kurser i læsning, skrivning og regning målrettet voksne, som ikke har de nødvendige basale færdigheder, som skal til, for at den pågældende voksne kan honorere udviklingen i arbejdspladsens krav til at kunne skrive, regne og læse.

Regionsrådet har den koordinerende opgave i forhold til udbuddet af forberedende voksenundervisning til borgere med utilstrækkelige skrive-, læse- og matematikfærdigheder. Regionsrådet skal ifølge bekendtgørelse nr. 1776 af 27/12/2016, jf. lov om forberedende voksenundervisning, årligt høres om voksenuddannelsescentrenes FVU-planer. Regionsrådet skal ligeledes høres ved indgåelse og opsigelse af driftsoverenskomster.

Udvalget for Regional Udvikling har kompetence til at varetage regionsrådets opgaver inden for FVU-området, og udvalget afgiver derfor høringssvar på vegne af regionsrådet.

DOF Lillebælt og Lær Dansk Fyn har ansøgt HF & VUC Fyn om indgåelse af driftsoverenskomster. Lær Dansk Fyn ansøger om driftsoverenskomst i FVU, og ifølge HF & VUC Fyn er det sandsynliggjort, at der vil kunne opnås 5 årskursister inden for de første 2 år. DOF Lillebælt ansøger om driftsoverenskomst i OBU, og i deres ansøgning sandsynliggøres, at der vil kunne opnås 2 årskursister inden for de første 2 år.

Regionsrådet vurderede på baggrund af HF & VUC Fyns FVU-plan i juni 2017, at der er et tilstrækkeligt udbud i HF & VUC Fyns geografiske dækningsområde. Antallet af FVU-kursister i 2016 svarer til 16% af antallet af læsesvage i HF & VUC Fyns geografiske dækningsområde (godt 9.000). Der er tale om en markant stigning set i forhold til årene 2012-2015, hvor antallet af kursister har svinget mellem knap 4.000 og godt 5.000. Region Syddanmark arbejder ud fra en målsætning om, at 7% af regionens læsesvage skal deltage i FVU-forløbene. Det svarer ud fra PIAAC estimatet på 144.147 svage læsere i hele regionen til 10.090 FVU-kursister årligt.

Det er administrationens generelle vurdering, at et øget udbud af FVU og OBU bidrager til at flere i målgruppen kan nås. En forøgelse af antallet af driftsoverenskomstparterne vil således alt andet lige kunne bidrage til, at fastholde og styrke udbuddet af FVU og OBU i regionen. Udvalget har på vegne af regionsrådet tidligere afgivet positive høringssvar vedr. indgåelse af driftsoverenskomstparterne til VUC Vest, Kolding HF og VUC samt VUC Syd, hvor de to sidstnævnte i 2016 også var over kursistmålet.

Administrationen bemærker endvidere, at HF & VUC Fyn har oplyst, at én driftsoverenskomst på FVU (Social- og Sundhedsskolen Fyn) og to driftsoverenskomster på OBU (LOF Faaborg og AOF Odense) blev opsagt pr. 31.07.2017 på grund af manglende aktivitet.

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre den 13. oktober 2017 indgået "Aftale om bedre veje til uddannelse og job". Der er bl.a. enighed om at omlægge en række forberedende tilbud og uddannelser og erstatte dem med den nye Forberedende Grunduddannelse (FGU). Det må forventes at betyde, at en del af de FVU og OBU kursister, som er under 25 år, fremover vil blive opkvalificeret i FGU-regi.

Uddannelsesudvalget ved HF & VUC Fyn har indstillet begge driftsoverenskomstansøgninger til godkendelse. Udvalget er dog ikke enig, særligt i forhold til anbefalingen vedrørende driftsoverenskomsten til Lær Dansk Fyn. Bl.a. bemærker nogle af medlemmerne af udvalget, at det er vanskeligt at se sammenhængen mellem deres eksisterende udbud og gennemførelsen af FVU, samt at de eksisterende driftsparter har de nødvendige lærerkræfter og ledig kapacitet.

Administrationens samlede vurdering er, at begge driftsoverenskomster bør indstilles til godkendelse. Samtidig vil administrationen følge området, herunder betydningen af FGU for FVU og OBU.

Det er samtidig administrationens vurdering, at en opsøgende indsats blandt virksomheder er afgørende i forhold til, at øge kendskabet til FVU og dermed søgningen til tilbuddet, hvorfor HF & VUC Fyn opfordres til, at fortsætte deres gode

indsats i forbindelse med indgåelsen af ovenstående driftsoverenskomster.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget godkender vedlagte udkast til høringssvar til HF & VUC Fyn.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Udvalget tiltrådte indstillingen.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Udkast til høringssvar HF VUC Fyn driftsoverenskomst

Punkt 5: Opfølgning på uddannelsespuljeprojekter efterår 2017

17/36266

Resumé

Som led i porteføljestyringen af de igangsatte indsatser på uddannelsesområdet, har administrationen gennemført en opfølgning på fremdriften i de igangværende uddannelsespuljeprojekter. Opfølgningen vedrører 20 af de nuværende 29 igangværende uddannelsespuljeprojekter. Opfølgningen viser bl.a., at ca. tre ud af fire projekter vurderes på rette vej til at levere de tilsigtede resultater. Samtidig har ca. halvdelen af projekterne dog pt. forbrugt væsentligt færre midler end oprindeligt planlagt.

Sagsfremstilling

Hvert år prioriterer regionsrådet en række projekter, som er finansieret af Region Syddanmarks Uddannelsespulje, og som skal bidrage til at realisere målsætningerne i vækst- og udviklingsstrategien. Som led i porteføljestyringen af de igangsatte indsatser på uddannelsesområdet, har administrationen nu gennemført den anden halvårslige opfølgning på fremdriften i de igangværende uddannelsespuljeprojekter i 2017.

Opfølgningen i efteråret 2017 vedrører 20 af de nuværende 29 igangværende uddannelsespuljeprojekter. Hvert af de 20 projekter er vurderet af administrationen på tre dimensioner: Forbrug, fremdrift og resultater. Vurderingen er blevet foretaget med udgangspunkt i de halvårsrapporter, som projekterne har udarbejdet for 1. halvår 2017.

I bilaget til sagen er en samlet oversigt over de 20 projekter, og samtidig er det beskrevet, hvordan projekterne for hver af de tre ovenstående dimensioner bedømmes ud fra en farveskala (rød-gul-grøn). I bilaget fremgår det desuden, hvilke kriterier, der ligger bag udvælgelsen af de 20 projekter, herunder fx at projekterne skal have været i gang i mindst et halvt år, og at projekterne ikke er i færd med at blive eksternt slutevalueret.

11 af de 20 projekter opnår vurderingen ”rød” på forbrugsdimensionen. Det skyldes, at de pågældende projekter på afrapporteringstidspunktet har forbrugt væsentligt færre midler end budgetteret. En del af forklaringen på dette er, at flere projekter oplever udfordringer med at få inddrevet timeregnskaber rettidigt fra de involverede projektpartnere. Det betyder, at en del af udfordringen vedrører timer, der er afholdte, men ikke indrapporteret, hvilket derfor ikke nødvendigvis får større betydning for projektets resultatskabelse. Administrationen er opmærksom på problemstillingen og er som led i den løbende opfølgning i dialog med projekterne for at vurdere årsagerne til at et projekts forbrug ikke følger budgettet, herunder hvilken betydning det har for projektets gennemførelse.

Det er administrationens vurdering, at flere af de ”røde” projekter, antageligt utilsigtet, har budgetteret med flere midler end nødvendigt på ansøgningstidspunktet, og at det i flere tilfælde rent faktisk viser sig muligt, at gennemføre de planlagte leverancer med et lavere forbrug end oprindeligt planlagt.

Eventuelle ikke-forbrugte midler i et uddannelsespuljeprojekt tilbageføres til uddannelsespuljen.

16 af de 20 projekter opnår vurderingen ”grøn” på resultatdimensionen fordi administrationen i alle tilfælde vurderer, at projektet er på rette vej i forhold til at kunne generere de forventede resultater ved projektets afslutning. Efter projekternes ophør, er det hensigten, at leverancerne, resultaterne og erfaringerne skal leve videre hos projektparterne, ligesom de skal kunne videreføres til gavn for andre aktører. De hidtidige erfaringer fra afsluttede uddannelsespuljeprojekter viser imidlertid, at dette i flere tilfælde er vanskeligt. Administrationen bemærker, at en ”grøn” vurdering undervejs i projektets levetid ikke er ensbetydende med, at projektet på sigt vil forankres og blive videreført. En vigtig del af den løbende dialog mellem administrationen og de respektive igangværende projekter består imidlertid i, at drøfte muligheder for forankring og videreførelse i god tid før projekternes afslutning.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Til orientering.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Oversigt over igangværende projekter

Punkt 6: Udkast til kulturhandlingsplan 2018-2019

17/18782

Resumé

Kulturområdet er en integreret del af den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2016-2019. Inden for rammerne af strategiens mål og principper for kulturområdet, er udarbejdet forslag til kulturhandlingsplan for 2018-2019.

Sagsfremstilling

Inden for rammerne af vækst- og udviklingsstrategiens mål og principper for kulturområdet, er udarbejdet forslag til kulturhandlingsplan for 2018-2019, som erstatter kulturhandlingsplan for 2016-2017.

Strategiens mål og principper for kulturområdet er:

- At kultur bidrager til at skabe regional udvikling og vækst ved at skabe opmærksomhed, synlighed og attraktivitet.
- At Region Syddanmark vil udvikle og støtte kulturtilbud, der er mangfoldige og af høj kvalitet, og som gør hele regionen til et aktivt og attraktivt sted at uddanne sig, at arbejde, at leve i og at besøge.
- At kulturindsatsen baseres på syddanske potentialer inden for kultur og oplevelser og skal understøtte identitet og særpræg, både i byer og på landet, med indsatser, som gerne må være involverende og aktiverende.

Målet er, at kulturindsatsen bidrager til at gøre Region Syddanmark til et attraktivt sted at leve, bo og besøge. Kulturindsatsen skal bero på merværdi i forhold til målgruppens oplevelse af området, synergi med områdets andre kulturtilbud, natur- og kulturressourcer og opbakning og involvering fra aktører med betydning for indsatsens succes og effekt.

Ovennævnte mål og principper er udgangspunkt for forslag til kriterier for tildeling af kulturmidler. Derudover foreslås bl.a., at kulturprojekter skal bidrage til at samle aktører om koordinerede satsninger, at de skal styrke eller skabe innovative kulturmiljøer, at de skal have et stort besøgspotential og skal øge tiltrækning af turister og øge turismeomsætningen. Det foreslås videre, at kulturprojekter skal være nyskabende og originale, og at de skal række ud over en enkelt kommune. Derudover indeholder handlingsplanen fakta om kulturpuljen og praktiske oplysninger.

Ved projektafslutning indsender projekterne en evalueringsrapport. Region Syddanmark har fra 2016 indgået aftale med en ekstern evaluator om evaluering af projekter dels på baggrund af indsendte evalueringsrapporter, dels på baggrund af interviews med centrale projektpartnere. Evalueringsprocessen tager sigte på at belyse output og effekter af de enkelte projekter. Dataindsamlingen sammenfattes i rapporter for projekter bevilget i et år ad gangen. Evalueringsrapporterne vil blive forelagt løbende til orientering.

Der er årligt afsat ca. 7 mio. kr. til kulturområdet, hvoraf regionsrådet kan vælge at reservere et beløb til markante initiativer med international kvalitet og med udgangspunkt i de syddanske særpræg.

For 2018 har regionsrådet afsat 1 mio. kr. til fejring i 2020 af 100-året for at Sønderjylland igen blev en del af Danmark. Disse midler supplerer de 2 mio. kr. som blev afsat i budgetaftalen for 2017 til samme formål. Midlerne skal gå til aktiviteter, der markerer Genforeningen og samtidigt understøtter regionsrådets kulturstrategi.

For 2018 er der desuden afsat 0,8 mio. kr. af Kulturpuljen til fejring af Koldinghus' 750 års jubilæum i 2018. Midlerne skal anvendes til aktiviteter og events, som understøtter regionens kulturstrategi.

Til at understøtte den videre udvikling af vadehavsprodukter og -oplevelser, herunder potentialerne ved østersforekomsterne, er der ligeledes i 2018 afsat 0,5 mio. kr. af kulturpuljen. Administrationen vil snarest tage initiativ til dialog med relevante aktører om udvikling af en ansøgning til dette formål.

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At forslag til Kulturhandlingsplan 2018-2019 godkendes.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Indstillingen anbefales over for regionsrådet med tilføjelse af kulturarvsarbejdet i Det trilaterale Vadehavssamarbejde.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Udkast til Kulturhandlingsplan 2018-2019

Punkt 7: Partnerskabsaftale vedr. 100-året for Genforeningen

16/14074

Resumé

Region Syddanmark har afsat i alt 3 mio. kr. af Kulturpuljen til at understøtte fejringen af 100-året for Genforeningen i 2020, jf. budgetaftale 2017 og 2018. Forslag til partnerskabsaftale for den fælles markering af 100-året for Genforeningen samt udmøntning af en del af de reserverede kulturpuljemidler, forelægges derfor til politisk behandling med henblik på godkendelse i regionsrådet.

Sagsfremstilling

I 2020 er det 100 år siden, at det nuværende Sønderjylland blev genforenet med Danmark. Baggrunden for den nye grænsedragning var folkeafstemninger på begge sider af den nuværende dansk-tyske grænse.

Med henblik på en markering af 100-året er der oprettet et præsidium, der har til opgave at være politisk og strategisk styregruppe for markeringen af 100-året, hvor bl.a. regionsrådsformanden deltager. Der er desuden nedsat et sekretariat, der skal understøtte præsidiets arbejde. På statsligt niveau er der nedsat en styregruppe med deltagelse fra flere ministerier. Styregruppen skal bidrage til, at fejringen også bliver en national begivenhed samt understøtter den sønderjyske projektorganisation, som Aabenraa Kommune er hjemstedskommune for.

Regionsrådet har i alt afsat 3 mio. kr. fra regionens kulturpulje til at understøtte fejringen af 100-året for Genforeningen, jf. budgetaftale 2017 og 2018. I henhold til budgetaftale 2017 udarbejder Udvalget for dansk-tysk samarbejde forslag til dette, og det blev forudsat, at regionen blev en del af partnerskabet omkring fejringen. Regionen er blevet en del af partnerskabet, Præsidiets for Genforeningen, sammen med bl.a. de sønderjyske kommuner. I henhold til budgetaftale 2018 skal midlerne gå til aktiviteter, der markerer Genforeningen og samtidigt understøtter regionsrådets kulturstrategi.

Forslag til, hvordan regionen kan understøtte fejringen, er vedlagt i form af forslag til partnerskabsaftale mellem Region Syddanmark og Aabenraa Kommune som hjemstedskommune for projektorganisationen om den fælles markering af 100-året for Genforeningen i 2020.

Aftalens formål er at sætte rammerne for udmøntning af de af Region Syddanmark reserverede midler samt sikre en god sammenhæng mellem markeringen af 100-året for Genforeningen og målsætningerne i den regionale vækst- og udviklingsstrategi og regionens kulturhandlingsplan.

Af forslag til partnerskabsaftale fremgår det bl.a., at parterne er enige om, at markeringen af Genforeningen sker i et attraktivt, synligt og sammenhængende program af berigende oplevelser på lokalt, regionalt og nationalt niveau i hele Danmark, som hovedsageligt finder sted fra og med en markant optakt i starten af 2020, fremhæver afstemningsdagene i februar og marts og når sit officielle højdepunkt på de historiske mærkedage 10.-12. juli 2020 i Sønderjylland. Derudover er man enige om, at de af Region Syddanmark afsatte midler anvendes til 3 formål:

- Forberedende kommunikative aktiviteter: 350.000 kr.
- Fyrtårnsinitiativer: 1,95 mio. kr.
- Pulje til mindre initiativer: 700.000 kr.

Administrationen finder, at forslag til partnerskabsaftale sætter rammerne for, hvordan Region Syddanmark vil understøtte fejringen af 100-året for genforeningen.

Projektsekretariatet for den fælles markering af 100-året for Genforeningen har i vedlagte ansøgning søgt om 350.000 kr. af de i alt 3 mio. kr. af kulturpuljemidlerne, der er afsat i budget 2017 og 2018 til 100-året for Genforeningen, til forberedende kommunikative aktiviteter, herunder udarbejdelse af en kommunikationsplatform. Aktiviteterne omfatter konkret udviklingen af en visuel identitet, en hjemmeside og en basisflyer, som kan bruges i forberedelsesfasen. Ansøger angiver, at kommunikationsplatformen skal synliggøre temaerne for markeringen og dermed inspirere meget forskellige aktører i hele landet til at udvikle aktiviteter, der synliggør jubilæet og Sønderjylland på en relevant og vedkommende måde.

Administrationen vurderer, at kommunikationsplatformen er et centralt arbejdsværktøj for at opnå præsidiets høje ambitionsniveau for markeringen. Det vurderes, at ansøgningen understøtter målsætningerne og kriterierne for tilskud i "Kulturhandlingsplan 2016-2017", og ansøgningen indstilles derfor til tilsagn.

Udmøntning af de afsatte midler fra Kulturpuljen sker ved, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler et projekt til støtte over for regionsrådet. Det sker efter konkret ansøgning.

Udvalget for dansk-tysk samarbejde godkendte på mødet den 31. oktober 2017 forslag til partnerskabsaftale med det opstillede forslag i partnerskabsaftalen til regionens understøttelse af den fælles markering af 100-året for Genforeningen i 2020.

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At projektsekretariatet for den fælles markering af 100-året for Genforeningen modtager tilsagn om tilskud på 350.000 kr. som ansøgt fra de afsatte kulturmidler på 3 mio. kr.

At godkende forslag til partnerskabsaftale med det opstillede forslag i partnerskabsaftalen til regionens understøttelse af den fælles markering af 100-året for Genforeningen i 2020.

Beslutning i Udvalget for dansk-tysk samarbejde den 31-10-2017

Indstillingen blev tiltrådt.

Jens Møller deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forslag til partnerskabsaftale for den fælles markering af 100-året for Genforeningen i 2020

Ansøgning om tilskud til kommunikationsplatform

Punkt 8: Vanguard initiativet - status og ny organisation

17/122

Resumé

Region Syddanmark meldte sig i marts 2015 ind i Vanguard Initiativet (VI), et europæisk netværk, hvor 27 regioner samarbejder om smart specialisering og klyngeudvikling inden for udvalgte områder. Der gives en orientering om udviklingen i initiativet siden sidste afrapportering på udvalgsrådet den 15. januar 2016. Derudover skal der tages stilling til medlemskab, herunder kontingent for 2017.

Sagsfremstilling

Vanguard har nu samlet set været i gang i 2½ år, og der er etableret følgende pilotprojekter:

- Advanced manufacturing for Energy Related Applications in Harsh Environments.
- High-Performance Production through 3D-printing.
- Efficient and sustainable Manufacturing.
- Bioeconomy – Interregional cooperation on innovative use of non-food Biomass.
- Nano Technology.

Offshoreenergy.dk deltager i det første pilotprojekt.

De hidtidige erfaringer med deltagelse i Vanguard's aktiviteter, viser en række gevinster i form af kontakt til relevante klynger, muligheder for at indgå i partnerskaber om ansøgning af EU-midler, videndeling med andre klynger, idéudvikling, videnopbygning og indblik i trends og teknologisk udvikling samt muligheden for at profilere danske virksomheder.

På virksomhedsniveau er der fordele i form af mulighed for netværk og kontakt til andre europæiske virksomheder indenfor samme felt, mulighed for at deltage i projekter med udenlandske virksomheder, deltagelse i fælles konferencer, videndeling og indsigt i konkurrenceforhold på europæisk plan, samt øget mulighed for synliggørelse.

Ulemperne har hidtil været EU-systemets kompleksitet og de langtrukne processer. Disse ulemper har dog til dels været opvejet ved, at deltagerne i de enkelte pilotprojekter på egen hånd indgår i mindre samarbejder indenfor gruppen.

Der vedlægges et statusnotat, der giver en mere detaljeret status på aktiviteterne i Vanguardinitiativet.

Vanguard ændrer juridisk status

Vanguard har hidtil været et uformelt netværk af regioner. I februar 2016 blev regionsrådet dog orienteret om, at der fra belgisk side var rejst forslag om, at initiativet skulle omdannes til en selvstændig juridisk person, en såkaldt ASBL (non profit organisation). Formålet var, at initiativet som ASBL ville kunne modtage tilskud til aktiviteter på deltagerens eller projekternes vegne, indgå kontrakter om f.eks. lokaleleje m.m.

Regionsrådet godkendte på mødet den 29. februar 2016 de overordnede principper for den nye organisering af Vanguard og finansiering af initiativet. Stillingtagen til Region Syddanmarks eventuelle konkrete fremtidige medfinansiering af Vanguard ville senere blive forelagt regionsrådet til godkendelse.

Der har siden da været arbejdet på en løsning på administrativt niveau. Processen har været langvarig, bl.a. fordi parterne har haft forskellige krav til rammerne for den nye ASBL, herunder spørgsmål om beslutningskompetencer og medlemsbetaling.

På møde i den administrative gruppe i juni 2017 blev den nye Vanguard ASBL endeligt vedtaget. Regionsrådet skal på den baggrund tage stilling til fortsat medlemskab under den nye organisering. De nye vedtægter for initiativet vedlægges.

Fremtidig finansiering af initiativet

Som led i den nye organisering blev det besluttet, at indføre medlemskontingent samt betaling for deltagelse i de enkelte pilotprojekter. Det sker bl.a. for at sikre bæredygtighed og forankring i forhold til deltagelse i de enkelte pilotprojekter. Hidtil har udgifterne typisk været finansieret af de mest involverede regioner i de enkelte pilotprojekter. Den nye model sikrer at alle deltagere betaler en andel til initiativet, og kræver samtidig at styregruppen i de enkelte pilotprojekter lægger et budget og en aktivitetsplan.

Region Syddanmark har undervejs især arbejdet for at sikre:

- At medlemskontingentet kun kan gå til aktiviteter, regionen lovligt kan støtte, og
- at regionen er sikret politisk indflydelse på strategiske beslutninger, f.eks. om start og lukning af pilotprojekter.

Med den vedtagne model vurderes det, at legaliteten er sikret og at regionen vil have indflydelse på den strategiske udvikling i initiativet, herunder hvilke pilotprojekter, der fremadrettet sættes i gang. Dette er væsentligt i forhold til interessen for at deltage i initiativet fremadrettet, da de eksisterende pilotprojekter alene har haft interesse for offshoreområdet.

Initiativets nye status som ASBL kræver, at alle medlemmer bekræfter deres fortsatte medlemskab, herunder godkender kontingentet. Kontingentet fastsættes årligt, og vil fremover blive forelagt regionsrådet til godkendelse for et år ad gangen. Beslutning om deltagelse i konkrete pilotprojekter forelægges løbende.

Kontingentet for 2017 er fastlagt til 10.500 € (78.144 kr.).

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At fortsat medlemskab af Vanguard Initiative ASBL, herunder nye vedtægter, godkendes.

At kontingentet for 2017 på 10.500 € godkendes.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Notat om Vanguard

Bilag 2 - informationsmateriale om Vanguard

Bilag 3 - Vanguard vedtægter

Punkt 9: Nye analyser

13/19458

Resumé

Som led i indsatssporene ”Viden i bevægelse” og ”Stærke forbindelser” i Det gode liv-strategien, er der udarbejdet fem rapporter:

1. Konjunkturudsigte for 4. kvartal 2017.
2. En opdateret analyse af adgang til kvalificeret arbejdskraft i Region Syddanmark.
3. Rapporten ”Pendlingsanalyse – Vestdanmark i bevægelse”. Analysen er udarbejdet som en del af indsatsen i Jyllandskorridor-samarbejdet.
4. Rapporten ”Robotter og automatisering”. Rapporten er udarbejdet med henblik på, at vurdere potentialet ved og udbyttet af automatisering for små- og mellemstore virksomheder i Syddanmark og de syddanske styrkepositioner inden for branchen.
5. Rapporten ”Når virksomheder bestiller flyttebil”. Rapporten belyser virksomhedernes vækstvilkår og bosætning, og undersøger hvad virksomhederne lægger vægt på, når de flytter.

Sagsfremstilling

Konjunkturer 4. kvartal 2017

Undersøgelsen viser bl.a., at:

- Vækstforventningerne hos de små og mellemstore virksomheder i Region Syddanmark er fortsat positive. 50% af virksomhederne forventer højere omsætning i 4. kvartal i forhold til samme kvartal sidste år, mens kun 12% regner med mindre omsætning.
- Jobudsigten er fortsat positiv. Hver tredje virksomhed forventer flere ansatte.
- De positive udsigter til omsætnings- og jobvækst bakkes op af forventninger om flere ordrer og større eksport.
- Der er desuden tegn på større investeringslyst og en tillid til, at den fornødne finansiering i form af adgang til lån, kredit og anden finansiering bliver bedre.
- Detailhandlen er mindre positiv end andre brancher. Udsigten til vækst og flere job er markant mindre end i de fleste andre brancher, og konjunkturtallet for investeringer er gået i minus.
- Generelt tegner sig et billede af tilfredse virksomheder, som har gode vækstvilkår, der hvor de bor. Langt de fleste virksomheder vurderer, at deres placering er meget god eller overvejende god for deres muligheder for at tjene penge.

Adgang til arbejdskraft

Undersøgelsen viser bl.a., at:

- Kvalificeret arbejdskraft er fortsat en mangelvare. Seks ud af ti virksomheder i Region Syddanmark, der søger medarbejdere, har problemer med at finde den rette arbejdskraft.
- De største udfordringer med at finde kvalificeret arbejdskraft findes i transportbranchen, i virksomheder med avanceret produktion, hos bygge- og anlægsbranchen samt i vidensrådgivning og IT.
- Mange virksomheder mener, at tiltag, der kan tiltrække og fastholde mennesker og gøre det attraktivt for dem at bo i området, spiller en stor rolle i forhold til at sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft. Det spiller en større rolle end jobcentre og lave personskatter.
- Når det ikke lykkes at skaffe den rette medarbejder, har det en række uheldige konsekvenser for virksomhederne. Især melder mange om større arbejdspress på medarbejderne, og i sidste ende risikerer virksomheden en lavere

omsætning. 27% af virksomhederne har tabt omsætning på at mangle kvalificeret arbejdskraft.

Jyllandskorridor: Pendlingsanalyse - Vestdanmark i bevægelse

Rapporten beskriver i særlig grad regionale og kommunale pendlingsmønstre i Vestdanmark og viser nationale tendenser, der har betydning for borgernes daglige rejse mellem bopæl og arbejdsplads.

Undersøgelsen viser bl.a., at:

- Frem til 2014 lå den årlige nettotilvækst i antallet af biler herhjemme på ca. 40.000. Det er vokset til ca. 70.000, og i løbet af 2017 vil der formentlig for første gang være 2.500.000 indregistrerede personbiler i Danmark.
- Turene til og fra arbejdspladsen er blevet stadigt længere i alle regioner. I dag er den gennemsnitlige pendlingsafstand i Vestdanmark vokset til næsten 22 kilometer, og knap en tredjedel af de beskæftigede krydser nu en kommunegrænse for at komme på arbejde.
- Ind- og udpendling over kommunegrænsen er vokset i næsten alle kommuner i Vestdanmark.
- Det er de store bykommuner, som Aarhus, Odense og Aalborg der tiltrækker de fleste pendlere, men kigger man på, hvor stor en andel af kommunens arbejdspladser, der varetages af arbejdstagere fra en anden kommune, er det kommuner som Billund, Ikast-Brande og Skanderborg, der ligger i top.
- Udpendlingen er massiv i flere af de store byers oplandskommuner. I Skanderborg, Favrskov og Rebild kommuner pendler næsten seks ud af ti beskæftigede ud af kommunen.
- Den voksende pendling og de flere biler medfører øget trængsel ved de store byer i Vestdanmark. Det har samtidig den betydning, at byernes oplande skrumper - altså at færre beskæftigede kan nå virksomhederne i de større byområder inden for den tid, de er parate til at acceptere.

Robotter og automatisering

Undersøgelsen viser bl.a., at:

- Robotter skaber værdi: 1 industrirobot øger værditilvæksten med 0,5 mio. kr. årligt.
- Automatisering skaber værdi: Mange små- og mellemstore virksomheder i Syddanmark har allerede indført automatisering og har gode erfaringer med at automatisere. Investering i robotter og automatisering skaber vækst, flere job og øger efterspørgslen efter kvalificeret arbejdskraft. De største barrierer for at indføre robotter er mangel på kvalificeret arbejdskraft, mangel på viden og manglende tid.
- Analysen belyser to aktører på markedet: integratorer og producenter. Producenter udvikler og fremstiller automatiske maskiner, robotter eller færdige robotprodukter (fx griberedskaber, styresystemer). Integratorer forhandler maskiner, sammensætter og udvikler automatiseringsløsninger, der kan inkludere robotter. Integratorer er spredt over hele landet, hvorimod producenter især er koncentreret på Fyn. 69% af producenterne har hovedsæde her. 44% af beskæftigelsen blandt producenter, opgjort på arbejdssted, er koncentreret på Fyn.
- På Fyn er der mange unge virksomheder, som er specialiseret inden for udvikling og fremstilling af robotter, men også mange producenter af traditionelle automatiseringsløsninger. 47% af de virksomheder, der er stiftet siden 2010, er etableret på Fyn.
- Det globale marked for robotløsninger er i vækst. Der omsættes industrirobotter for ca. 14 mia. US\$ årligt, og der forventes en årlig markedsvækst på 13-18% frem mod 2020. Inden for samarbejdende robotter, hvor fynske virksomheder står stærkt, forventes en vækst på 60% årligt.
- Den syddanske position inden for automatiserings- og robotindustrien vurderes som stærk, særlig inden for samarbejdende robotter.

Når virksomheden bestiller flyttebil

Undersøgelsen viser bl.a., at:

- Det er ofte en stor beslutning, når virksomheder vælger at flytte, og det er derfor heller ikke noget, som virksomhederne gør ofte. I de seneste ti år er det kun to ud af fem virksomheder, der har flyttet dele af eller hele virksomheden.
- De fleste flyttede ikke særligt langt. Størstedelen af dem der flyttede, blev i lokalområdet eller i kommunen.
- Når virksomhederne flytter, er deres ønskeseddel lang. Adgang til infrastruktur, arbejdskraft og sagsbehandling er eksempler på faktorer, som fylder meget i diskussionerne om kommunernes erhvervs klima. Men undersøgelsen viser, at virksomhedernes søgekriterier er bredere, end den traditionelle debat ofte afspejler. Digital infrastruktur, aktivt byliv og et godt sted at bo har stor betydning – og lige så stor betydning som erhvervsskatter, sagsbehandling eller jobservice.
- Samtidig er virksomheder forskellige og lægger vægt på forskellige faktorer, når de vælger ny adresse. Fx lægger virksomheder, der har forbrugere som primære kunder, langt mere vægt på attraktive omgivelser end virksomheder, der har andre virksomheder som kunder.
- 49% af virksomhederne mener, at de kommunale erhvervsvilkår har betydning for virksomhedens vækst og udvikling. Når det gælder lokalområdets attraktivitet, mener 55% at det har samme betydning.

Analysen er baseret på data fra et repræsentativt panel bestående af ca. 900 direktører fra små og mellemstore virksomheder i Region Syddanmark.

Rapporten er udarbejdet i et samarbejde med Dansk Byplanlaboratorium og blev præsenteret på Byplanmødet i Fredericia d. 5. oktober.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Til orientering.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Konjunkturer 4. kvartal

Adgang til arbejdskraft

Pendlingsanalyse - Vestdanmark i bevægelse.

Robotter og automatisering

Når virksomheden bestiller flyttebil

Punkt 10: Nyt fra trafikselskaberne

17/103

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Regionens bestyrelsesmedlemmer i Sydtrafiks og Fynbus' bestyrelse orienterede om arbejdet, herunder etablering af letbane i Odense og kundetilfredshedsundersøgelse i Sydtrafik.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 11: Eventuelt

17/103

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Rune Stig Mortensen oplyste, at E20-komiteen vedr. udvidelse af E20 på Fyn har første møde i december og, at der er igangsat følgende analyser:

Byer og hverdagsliv i Sønderjylland og Slesvig Holsten.

Nordals – Tæt på.

KONTUR 2017 for Sønderjylland.

Landområdeudvikling i Aabenraa Kommune.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 12: Næste møde

17/103

Resumé

Næste møde er *tirsdag* den 5. december 2017 kl. **15.30** i Regionshuset.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 13-11-2017

Næste møde er *tirsdag* den 5. december 2017 *kl. 15.30* i Regionshuset.

Holger Gorm Petersen deltog ikke i sagens behandling.